

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת בא תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ל"ד

1. 'גידול בר דעילאי' שלח גט לאשתו, מצאה השליח אורגת, אמרה לו, לך עכשיו ובא מחר, כשסיפר לגידול אמר 'ברוך הטוב והמטיב'. האם הגט בטל?
 - א. אבוי - לא בטל, ואם ימסרהו לה מחר, מגורשת כיון שאין לגילוי דעת' כח לבטל גט.
 - ב. רבא - בטל, כיון שיש לגילוי דעת' כח לבטל.
 - א. ראיית רבא - רב ששת כפה אדם שיצווה לתת גט, ואחרי שכתבוהו אמר הבעל לעדים 'רב ששת אמר שתבטלוהו' והצריכו ר"ש גט אחר.
 - אבוי דוחה - אי"ז אפילו גילוי דעת, שהרי ר"ש אינו מבטל גיטין, והמעשה היה שביטלו בפירוש, ומה שאמר כך מחמת שהכוהו שלא יבטל.
 - ב. ראיית אבוי - רב יהודה כפה כמה פעמים את חתנו של ר' ירמיה ביראה, שיצווה לכתוב גט ובכל פעם אח"כ בטלו, ואמר רב יהודה לעדים שימו חתיכות דלועין באוזניכם כי שלא תשמעו הביטול, ותכתבו. ומשמע שלא יועיל ה'גילוי דעת' שירושן אחריהם.
 - רבא דוחה - ריצתו יכולה גם להתפרש כ'מהרו והביאו לה כדי שלא יצעררוהו'.
 - ג. ראיית נוספת של אבוי - מעשה באדם שאמר 'אם לא אבוא עד 30 יום, יחול הגט', בא בסוף 30 והפסיקו הנהר, אמר להם 'ראו שהגעתי' ופסק שמואל שאינו נחשב 'הגעה', ואע"פ שהיה גילוי דעת.
 - רבא דוחה - הרי לא גילה שבא להפקיעו ע"י ביטול הגט, אלא ע"י קיום התנאי.
2. מעשה באדם שקידש אשה ואמר לעדים 'אם לא אשאנה תוך 30 יום יחול גט זה', כשהגיע 30 יום אמר להם: טורח ואנוס אני בצרכי חופה. מה פסקו?
 - הגט חל, משום: א. אין אנוס בגיטין. ב. ומשום גלוי דעתא - ה"ז המחלוקת [והלכה כאבוי].
 - וכן היה מעשה דומה באדם שהתנה אם לא ישא עד ר"ח אדר וכו'.
3. כמי נפסק בכל הנידונים הנ"ל?
 - א. הלכתא כנחמן - שקודם התקנה, היו מבטלים לפני שנים.
 - ב. הלכתא כנחמן - שהלכה כרבי, בשתי המחלוקות עם רשב"ג.
 - ג. הלכתא כנחמני - [אבוי שגידלו רבה בר נחמני] שגילוי דעת לא מועיל לבטל גט. וזו אחת מיע"ל קג"ם...
4. משנה - איזו תקנה נוספת התקין רבן גמליאל בגיטין?

בראשונה, כשהיו לבעל שתי שמות, ובכל מקום היו קוראים אותו בשם אחר, היה מגרשה בשם מקום הכתיבה.

התקין ר"ג הזקן, שיהא כותב איש פלוני וכל שם שיש לו, אשה פלונית וכל שום שיש לה, מפני תיקון העולם שלא יוציאו לעז שבניה ממזרים. והגמרא מביאה את המעשה שקדם לתקנה זו.
5. באיזה אופן אמורה התקנה. ומנין מוכח כך?

רב אשי: דווקא כשהוחזק שיש לו שתי שמות. אבל אם לא הוחזק, אי"צ לכתוב 'וכל שום', ואף אם אח"כ נודע שיש לו עוד שם, הגט כשר.

ומצינו ברייתא כרב אשי - אדם שיש לו אשה ביהודה ואשה בגליל, ולו שם ביהודה ושם בגליל, וגרש כל אחת בשמו במקום הנתינה - אינה מגורשת, עד שיגרשנה בשמו שבמקום הנתינה ויוסיף שם מקום הכתיבה כתקנת רשב"ג.

ובסיפא - יצא למקום אחר שאינו ביהודה וגליל, וגרש באחד משמותיו מגורשת. ובהכרח החילוק, שבסיפא מדובר שלא הוחזק בשתי שמות. מעשה - באשה שרוב אנשי עירה קראו לה 'מרים' ומיעוט קראו לה 'שרה', ופסקו בנהרדעי, שיכתוב 'מרים וכל שום..', ולא 'שרה וכל שום..'.
6. משנה - אלו תקנות נוספות תקנו [חלקם יתבארו בגמרא]?
 - א. בתחילה אלמנה היתה נפרעת כתובתה מנכסי יתומים רק בשבועה שלא קיבלה כלום. אח"כ נמנעו מלהשביעה, והיתה מפסידה.
 - התקין ר"ג הזקן, שתהא נודרת ליתומים דבר קשה שירצו, כגון 'קונם מזונות עלי', וגובה כתובתה.
 - ב. העדים חותמין על הגט, מפני תיקון העולם.
 - ג. הלל התקין פרוזבול, מפני תיקון העולם.
7. כל בעל חוב שנפרע מיתומים נפרע רק בשבועה, ומדוע הוצרך לחדש כך באלמנה?

כדי שלא נאמר שמשום חינא הקילו עליה.